

LUB > LibGuides > Medicin och hälsa/ Medicine & Health > Examensarbete T5 läkarprogrammet > Göra litteraturstudie

Examensarbete T5 läkarprogrammet: Göra litteraturstudie

Guiden riktar sig till dig som skriver examensarbete på läkarprogrammet. Här finns tips och resurser för informationssökning och referenshantering.

[Kursbibliotek](#)[Sökord och sökstrategier](#)[Databaser & andra källor](#)[Granska artiklar](#)[Referenshantering](#)[Upphovsrätt och forskningsetik](#)[Statistik och epidemiologi](#)[Göra litteraturstudie](#)

Att göra en kritisk litteraturgranskning

Här finns tips för dig som gör en litteraturstudie, på termin 5 kallat en kritisk litteraturgranskning. En kritisk litteraturgranskning är en systematisk, metodisk och kritisk granskning av litteratur utifrån ett vetenskapligt syfte. Litteraturstudien innebär systematisk sökning (datainsamling) och systematisk granskning samt kvalitetsbedömning av data (databearbetning) som är valda i relation till studiens syfte. Endast primärkällor bör användas medan reviewartiklar kan användas i arbetets introduktion.

Hur gör man?

Dispositionen följer samma mall oavsett vilken typ av examensarbete som du gör. Läs om projektarbetets riktlinjer i [Vägledning - Att skriva](#).

Omfattningen av materialet som analyseras och kvalitetsbedöms bör vara 8 - 10 artiklar.

Hur har andra gjort?

Sök efter tidigare examensarbeten där man gjort litteraturstudier i LUP Student Papers.

Du kan t ex söka på "litteraturstudie omvårdnad" för att få flera exempel.

[Sök i LUP Student Papers](#)

Metoddel

I metoddelen är det viktigt att du noggrant redovisar de olika sätt du använt för att hitta materialet du ska analysera.

Du ska redovisa både vilken sökstrategi du använt och dina principer för urval och relevansbedömning.

Det kan göras i både tabellform och i löpande text. I tabeller kan du redovisa vilka databaser och källor du använt, vilka sökord samt övriga filter och inklusions-/exklusionskriterier. Det kan bli flera tabeller om du använder flera databaser. Om du vill kan du ha dem som en bilaga i examensarbetet och i metoddelen beskriva i text hur du gått tillväga. Här ser du ett exempel på en tabell.

Databas: PubMed Datum: ÅÅ-MM-DD	Sökord	Övriga inklusions/exklusionskriterier	Antal träffar	Urval 1	Urval 2
#1	Pancreatic neoplasms [MeSH] AND Radiotherapy [MeSH]	Filters: Clinical Trial; published in the last 5 years	1428		
#2	#1 AND chemotherapy	Filters: Clinical Trial; published in the last 5 years	951		
#3	#2 AND (gemcitabine OR capecitabine)	Filters: Clinical Trial; published in the last 5 years	91	25	12

De sökningar du inte kan redovisa i tabellform kan du beskriva i löpande text. Här är några exempel:

- Kedjesökning användes då referenslistorna i artiklar gav fler relevanta referenser
- Jag sökte direkt i tidskriften X med sökorden yy och zz och fann fler relevanta referenser
- Bibliotekskatalogen X gav referenser till de böcker och avhandlingar som refereras här

Redovisa urval och relevansbedömning

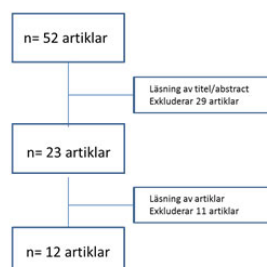
Vad avgör relevansen?

Frågeställning, läsning av titel/abstract, förekomst av meningsbärande termer, studietyp mm

Redovisning kan göras grafiskt t ex med tabell eller figur

En samlad bild av alla dina sökningar och det totala antalet dokument

Komplettera gärna med kort text om din tankegång kring relevans!

Diskussionen

I diskussionen så kopplar du samman dina resultat och analys med litteraturen du presenterat i bakgrunden/introduktionen. Vilka slutsatser kan du dra? Vilka paralleller finns mellan dina resultat och litteraturens? Vilka styrkor och svagheter finns i artiklarna du analyserat och i din egen studie? Vad betyder dina resultat t ex kliniskt? Behövs mer forskning?

Det kan vara bra att skriva en kort sammanfattande "Conclusion" som tydligt pekar på de viktigaste fynden i ditt examensarbete och vad de betyder.

Diskussionsdelen i en litteraturstudie skiljer sig alltså inte från andra studietypers diskussionsdel i vad som ska ingå.

Litteraturtips

Här är några böcker vi rekommenderar, som finns att låna i biblioteket.

Resultat och analys

Ofta kan det vara en fördel att slå samman resultat och analys och presentera under en rubrik.

Introduktion

Introduktionen kan förklara varför forskningsfrågan är viktig och innehålla en teoretisk bakgrund med forskning som finns i området. Det går bra att använda olika typer av källor, t. ex. artiklar, böcker, lagar, Socialstyrelsens skrifter och WHO:s riktlinjer. Det är okej att använda reviewartiklar i introduktionen och bakgrunden, men tänk på att även komplettera med originalartiklar.

Tänk på!

Det är alltså inte materialet i introduktionen som du sedan analyserar i din litteraturstudie.

Den litteratur som du analyserar presenteras i Resultat/analysdelen.

Ofta är det originalartiklar men beroende på frågeställningen kan annan litteratur eller material vara relevant också.

Resultatsredovisning

Resultatet är din egen sammanställning av de artiklar du analyserat, utifrån din frågeställning. Beroende på din analysmetod kan resultatsredovisningen se olika ut.

Det kan redovisas t ex i tabellform där du kort redovisar vad varje artikel innehåller, samt om det är ytterligare kriterier du vill ta upp utifrån frågeställningen. Här är det också lämpligt att genomlysna varje artikel källkritiskt, t ex låta artiklarnas metoddel få en egen kolumn i tabellen som du kommenterar. Här kan det vara antal deltagare i varje studie, bortfall och annat som kan påverka utgången i studierna som är bra att ta med. Som ett komplement till tabellen så kan du skriva löpande text om vad du drar för slutsatser utifrån materialet i relation till din frågeställning och din analys.

Gör du en metaanalys så är det den grafiska presentationen av metaanalysen tillsammans med antingen tabeller eller kompletterande löpande text om artiklarna du analyserat själva resultatsredovisningen.

Du kan också redovisa resultatet i löpande text utifrån temarubriker, om du till exempel gör en innehållsanalys.

Analysmetoder

Beroende på din frågeställning och ditt material så kan olika analysmetoder vara relevanta. Här är några exempel:

Metaanalys

Denna metod kan vara relevant om du t ex jämför behandlingsalternativ. En metaanalys förutsätter att materialet/ de studier du ska analysera har en likhet i metoddelen. Det som görs är en statistisk analys av t ex behandlingseffekter i varje studie samt en sammanvägning av samtliga effekter. En metaanalys kan bli missvisande om materialet innehåller för olika metoder i originalkällorna.

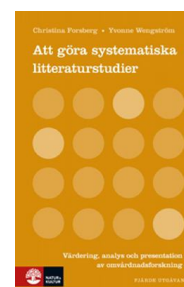
Exempel: du vill jämföra behandling av pankreascancer och har hittat några stor RCT-studier du vill jämföra. I studierna finns en fall/kontroll-ansats, vilket kan göra det möjligt att räkna på behandlingseffekter och göra en metaanalys.

Innehållsanalys

En innehållsanalys kan vara antingen kvantitativ eller kvalitativ. Om ditt material inte uppfyller möjligheterna till en metaanalys är detta ett bra alternativ. Beroende på din frågeställning kan en kvalitativ eller kvantitativ ansats vara olika lämplig eller möjlig att genomföra.

Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad
by Henricson, Maria (red).
ISBN:
9789144071350
Publication Date:
2012
I denna finns kapitel om innehållsanalys

Att göra systematiska litteraturstudier by Forsberg, Christina & Wengström, Yvonne
ISBN:
9789127146549
Publication Date:
2016
I denna finns kapitel om innehållsanalys

Introduktion till metaanalyser och systematiska översikter by Hesser, Hugo & Andersson, Gerhard
ISBN:
9789144110158
Publication Date:
2015

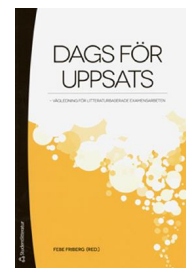
Vilka domäner eller teman som ska analyseras kan vara förbestämda utifrån frågeställningen (deduktivt), eller bestämmas då du tolkar materialet och ser vad som finns där (induktivt).

En kvantitativ analys syftar till att göra generella slutsatser om materialet t ex hur ofta ett begrepp används eller nämns och i vilket sammanhang.

En kvalitativ analys syftar till att t ex studera personers upplevelser eller erfarenheter, kommunikation, eller hur en företeelse omtalas i litteraturen.

Exempel: du skriver om en diagnos som blivit ifrågasatt. Du använder både originalartiklar där det framkommer hur diagnosen görs och på vilka grunder. Kritiken mot diagnosen har du hittat mest i reviewartiklar, editorials och facktidningar. En metaanalys är inte möjlig att göra då materialet är av olika karaktär. En innehållsanalys är därför lämplig, antingen kvantitativ, kvalitativ eller kombinerad.

Här kan du läsa mer om hur metaanalyser går till

Dags för uppsats :

vägledning för litteraturbaserade examensarbeten

by Friberg, Febe (red.)

ISBN:

9789144073231

Publication Date:

2012

SBU:s metodbok

Här finns en fritt tillgänglig bok om att göra systematiska översikter. Den innehåller ett kapitel om sammanvägning av resultat, kapitel 9.

[Till boken](#)

PRISMA Statement

Internationella riktlinjer för systematiska litteraturstudier, bra checklistor och protokoll.

[Till PRISMA](#)